

LAGUTSKOTTETS betänkande N: 19/1954 med anledning av landskapsstyrelsens framställning till Ålands landsting med förslag till landskapslag innefattande regler till förekommande av sammanstötning i lokala farvatten i landskapet Åland.

Förenämnda framställning, varöver landstinget inbegärt lagutskottets utlåtande, har utskottet behandlat och får för landstinget värdsammast framhålla följande:

Den 23 december 1953 gavs i riket en förordning innefattande regler till förekommande av sammanstötning till sjöss (Sjövägsreglerna), som trädde i kraft den 1 januari 1954. Denna förordning, genom vilken förordningen av den 4.11.1921 (Sjövägsreglerna) upphävdes, gäller enligt utskottets uppfattning även i landskapet Åland.

Den 30 april 1954 utgavs en förordning, innefattande regler till förekommande av sammanstötning i inre farvatten, varigenom förordningen den 17.1.1919 upphävdes. Förordningen av den 30 april 1954 anser utskottet icke gälla i landskapet Åland, enär lagstiftningen om trafiken i lokala farvatten, som nedan skall påvisas, ankommer på landstinget.

Regel 7 i förordningen 23.12.1953 innehåller närmare bestämmelser om trafiken även med mindre fartyg, bl.a. maskindrivna fartyg om mindre än 40 ton (punkt a), fartyg under rodd eller segel om mindre än 20 ton (punkt c) och små roddbåtar (punkt d), vilka bestämmelser med hänsyn till lagstiftningsgebitets allmänna karaktär även de gälla inom landskapet.

Emellertid innehåller regel 30 i förordningen 23.12.1953, som av landskapsstyrelsen citeras i framställningen, en direkt fingervisning åt "myndighet på platsen" att, om så anses behövt, utfärda särskilda stadganden om trafiken i "någon hamn eller ..... i annat inre farvatten." Regelns inledningsord: "Intet i dessa

regler skall hindra tillämpandet av särskilda stadganden" ger vid handen, att de särskilda bestämmelser, som i regeln åsyftas, skola gälla framom sjövägsreglerna och ingenting i regelns formulering tyder på, att dessa särskilda bestämmelser skola vara strängare än sjövägsreglerna. Med stöd av regel 30 kan sålunda t.ex. stadsstyrelsen i Mariehamn utfärda trafikbestämmelser för stadens hamn som avvika från sjövägsreglerna, utan hänsyn därtill att i hamnarna finnas farleder, som upprätthållas av statsverket. Med så mycket större skäl måste man därför kunna fästslå, att Ålands landsting, som på grund av stadgandet i § 13 mom. 1 p. 17 i självstyrelselagen har behörighet att lagstifta om den lokala sjötrafiken, skall vara behörigt att antaga landskapslag i det avseende regel 30 förutsätter, d.v.s. om trafiken i "inre farvatten".

Landskapsstyrelsen har undvikit uttrycket "inre farvatten" och använt uttrycket "lokala farvatten", tydligen på den grund, att självstyrelselagens § 13 mom. 1 punkt 17 medgiver lagstiftningskompetens ifråga om "lokala farvatten". Emellertid måste "inre farvatten", så vitt fråga är om landskapet Åland, rymmas under begreppet "lokala farvatten", enär till de lokala farvattnen höra även farvattnen ytterom skärgården, d.v.s. alla farvatten inom landskapets i lag utstakade territorium. Då föreliggande lagstiftning icke avser andra vatten än de inre farvattnen, är det skäl att i landskapslagen använda den rätta beteckningen.

Lagutskottet har på grund av ovensagda kommit till den slutsatsen, att landstinget har lagstiftningsrätt i stöd av två särskilda lagrum, dels § 13 mom. 1 punkt 17 i självstyrelselagen, dels i regel 30 i sjövägsreglerna. Om någon kompetenskonflikt synes det därför icke kunna bli fråga. Icke heller fattar utskottet innebörden av inrikesministeriets i framställningen citerade skrivelse så, att ministeriet skulle ifrågasatt landstingets lagstiftningskompe-

tens, men väl kan därav dragas den slutsatsen, att ministeriet anser förordningen av den 30 april 1954 gälla i landskapet, tydligen, enär andra bestämmelser här icke utfärdats. Samma uppfattning har officiellt uttalats av chefen för sjöbevakningsväsendet.

Frågan därom, huruvida förordningen den 30 april 1954 skall anses vara gällande i landskapet eller icke, saknar enligt utskottets uppfattning på grund av ovensagda aktualitet för kompetensfrågan, men då förordningen kommit på tal, kan utskottet icke underlåta att ställa frågan, varför landskapsstyrelsen, som i framställningen säger sig redan vid årsskiftet 1953-1954 hava haft kännedom om den då under beredning varande förordningen, icke tidigare med stöd av förut nämnda regel 30 inkommit till landstinget med framställning om landskapslag i nu föreliggande avseende. Därigenom hade mycket obehag kunnat undvikas.

Vad sedan de skilda paragraferna i lagförslaget beträffar, får utskottet framhålla följande:

§ 1. Förenämnda § 30 i sjövägsreglerna ger landstinget såsom myndighet på platsen rätt att bestämma om bl.a. trafiken i inre farvatten. Det synes därför icke vara nödvändigt att i landskapslagen använda uttrycket "lokala farvatten", som dessutom i § 2 definierats så, att det i praktiken kommer att avse endast på sidan om farlederna liggande vikar och sund, ehuru det avser Ålands hela vattenområde. För att nå fiskeplatserna inom landskapet måste båtarna i allmänhet trafikera eller åtminstone korsa någon farled, och så snart detta blir fallet, kan fiskaren icke komma i åtnjutande av de lättnader, som landskapslagen avser att medföra. Utskottet har därför utbytt orden "lokala farvatten" mot "inre farvatten" och i enlighet härmed ändrat lagens rubrik.

§ 2. I förordningen den 30 april 1954 (M 210/1954) definieras begreppet inre farvatten som följer: med uttrycket "inre farvatten"

avses skärgård, hamnar, floder, kanaler och insjöar. Landstinget är oförhindrat att i landskapslagen definiera begreppet så, att definitionen täcker förhållandena inom landskapet, och då landskapets skärgård genomkorsas av ett flertal farleder, som fiskarbefolkningen måste befara eller korsa vid utövandet av sin näring föreslår utskottet att uttrycket "inre farvatten" i landskapslagen definieras som lagtexten nedan innehåller. Från begreppet undantages sålunda endast de farleder, som från öppna havet leder till skärgården.

§ 3. Föreskriften att det vita ljus, som uppvisas, skall vara synligt på en sjömil avstånd, kan giva anledning till trakasserier vid tillämpningen av landskapslagen och anses förövrigt obehövlig. Lagrummet har därför ändrats i överensstämmelse med stadgandet i regel 7 p. d) sjövägsreglerna. Det synes vara tillräckligt att el-lampa eller lantärna med vitt sken finnes färdig till hand att visas tillräckligt tidigt till förekommande av sammanstötning.

§ 4. Ingen anmärkning.

§ 5. Utskottet anser det alls icke betydelselöst, att också mindre fartyg, som ligger till ankars, visar ljus under den mörka delen av dygnet, synnerligast som begreppet inre farvatten enligt utskottets definition kan avse även hamn invid allmän farled. Utskottet har därför strukit paragrafen.

§ 6. I lagrummet avsedd skyldighet bör stadgas för fartyg, vars längd överallt är större än 8 meter. Mindre, vanligtvis odäckade fartyg, fiskarbåtar och dylika, för vilka föreskriften är utan praktisk betydelse och svår att tillämpa, böra åter uttryckligen undantagas.

§ 7. Denna paragraf har kompletterats sålunda, att däri avsedd lättnad skall omfatta även den i regel 11 punkt c) påbjudna skyldigheten att mellan solens uppgång och nedgång föra svart klot på

fartyg, som ligger för ankar i inre farvatten och vars längd överallt är mindre än 12 meter.

§ 8. Ingen anmärkning.

På grund av ovansagda får utskottet därför för landstinget vördsamast föreslå,

att landstinget ville antaga nedanstående

#### L a n d s k a p s l a g

innefattande regler till förekommande av sammanstötning i inre farvatten inom landskapet Åland.

Enligt Ålands landstings beslut stadgas:

1 §.

I inre farvatten inom landskapet Åland skola bestämmelserna i förordningen den 30 april 1954, innefattande regler till förekommande av sammanstötning i inre farvatten (N<sup>o</sup> 210/1954) lända till efterrättelse med nedannämnda avvikelser:

2 §.

Med uttrycket "inre farvatten" avses alla farvatten inom landskapet Åland med undantag av sådan utmärkt farled, som från öppna havet leder till skärgården.

3 §.

Ombord på maskindrivet fartyg, vars längd är mindre än 8 meter och högsta fart 8 knop, skall under tiden mellan solens nedgång och uppgång, när det är på väg, om det icke för föreskrivna fasta ljus, finnas en elektrisk lampa eller tänd lantärna med vitt sken, färdig till hands att visas tillräckligt tidigt till förekommande av sammanstötning.

4 §.

Bogserar i 3 § nämnt fartyg flotte, flytande konstruktion eller annan inrättning, vars längd överallt är mindre än 8 meter, gäller vad i 3 § är sagt om skyldighet att visa ljus.

## 5 §.

Under tjocka, mist, snöfall eller hårt regn, så ock under andra förhållanden, då sikten är på liknande sätt begränsad, skall motordrivet fartyg, vars längd överallt är större än 8 meter, med en mellantid av 2 minuter avgiva tydlig ljudsignal, som kan skiljas från motorljudet. Är motordrivet fartyg mindre än ovan sagts, behöver sådan ljudsignal ej avgivas.

## 6 §.

Fartyg, som är under segel och därjämte framdrives med maskinkraft, behöver ej föra i regel 14 sjövägsreglerna stadgad signalfigur, om dess längd överallt är mindre än 12 meter, ej heller behöver fartyg av sådan längd föra i regel 11 punkt c) föreskriven signalfigur, då det ligger till ankars under tiden mellan solens uppgång och nedgång.

## 7 §.

Den, som överträder bestämmelserna i denna landskapslag, straffes såsom i 44 kap. 9 § strafflagen stadgas."

Mariehamn den 17 november 1954.

På lagutskottets vägnar:

Herman Mattsson.  
Herman Mattsson

ordförande.

Axel Kuffschnoff

sekreterare.

Närvarande i utskottet: Herman Mattsson, Jan Erik Eriksson,

Påvals, Nordman och Persson.

STORA UTSKOTTETS betänkande N 18/1954

N 18/1954.

med anledning av landskapsstyrelsens framställning till Ålands landsting med förslag till landskapslag innefattande regler till förekommande av sammanstötning i lokala farvatten i landskapet Åland. (N 28/1954)

Landstinget, som i ärendet rätt mottaga lagutskottets betänkande N 19/1954, har däröver inbegärt stora utskottets utlåtande.

Vid genomgåendet av lagutskottets förenämnda betänkande har stora utskottet omfattat de synpunkter lagutskottet framhållit beträffande landstingets lagstiftningsrätt i fråga om lagförslaget, som stora utskottet i huvudsak därför kunnat godkänna. Dock anser utskottet, att 5 § i landskapsstyrelsens förslag borde bibehållas, enär det vore förenat med avsevärda praktiska olägenheter, om mindre farkoster, då de ligga till ankars inom inre farvatten, vore tvungna att föra ljus. Uttrycket lokala farvatten borde likväl i konformitet med lagförslaget i övrigt utbytas med inre farvatten. Beträffande 5 § i lagutskottets lagförslag anser stora utskottet, att längden för där berörda fartyg borde ändras från 8 till 12 meter.

På grund av det ovensagda får stora utskottet därför vördsamt föreslå

att landstinget ville antaga lagförslaget i den lydelse lagutskottet föreslagit, dock med följande ändringar:

## 5 §.

Fartyg med en längd överallt om mindre än 12 meter, som ligger till ankars inom inre farvatten, behöver ej föra ljus.

## 6 §.

Under tjocka, mist, snöfall eller hårt regn, så ock under andra förhållanden, då sikten är på liknande sätt begränsad, skall motordrivet fartyg, vars längd överallt är större än 12 meter, med en mellantid av 2 minuter avgiva tydlig ljudsignal, som kan skiljas från motorljudet. Är motordrivet fartyg mindre än ovan sagts, behöver sådan ljudsignal ej avgivas.

## 7 §.

(Liksom lagutskottets förslag).

## 8 §.

(Liksom lagutskottets förslag).

Mariehamn den 22 november 1954.